

ДЕТСКА ГРАДИНА №29 „ЗВЪНЧЕ” - ВАРНА

гр. Варна, ж.к. „Възраждане” до бл. 56, тел. 052 509 743 и тел. 052 509 744;
e-mail: dg29varna@mail.bg

Утвърдил:

ИРЕНА ГАНЕВА

Директор на ДГ №29 „Звънче”

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

НА ДГ №29 „ЗВЪНЧЕ“

2022/2023 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. СЪЩНОСТ

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

3. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

Деца:

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданската си позиция;
- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ✓ чрез учебното съдържание по образователни направления;
- ✓ в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- ✓ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители.

4. АКЦЕНТИ

- ✓ здравно образование;
- ✓ превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- ✓ екологично образование и възпитание;
- ✓ патриотично възпитание;
- ✓ превенция на насилието;
- ✓ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;

- ✓ защита при бедствия и аварии;
- ✓ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ безопасност на движението.

II. ГЛОБАЛНА ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ЗАДАЧИ

Когнитивни: ориентирани в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, образование, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събития от живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.

Афективни: поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.

Поведенчески: развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др.

Задачи:

1. Изграждане на култура на поведение в детската градина.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у децата, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
4. Противодействие на агресивността и насилието.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

По същество съдържанието на гражданското образование е мултидисциплинарно и интегрално – включва знания, умения, ценности, отношения от различни сфери на социалното познание. Обикновено то се структурира и ориентира в следните тематични ядра:

1. Демокрация, власт, институции.
2. Граждански права и отговорности.
3. Идентичност (лична, групова, национална, общочовешка).
4. Социални различия.

Поради естеството на работа в детската градина, съобразено с педагогическите цели и възрастовите особености на децата, учебното съдържание по гражданско образование би следвало да включва знания, умения, ценности, отношения, които **въвеждат и ориентират** децата в социалната среда, в която живеят: показват им и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.

В таблицата по-долу са представени някои съдържателни акценти, които могат да служат на детските учители като отправна точка за конструиране на програма по гражданско образование. Те играят ролята на смислови и поведенчески параметри, които произтичат от целта на гражданското образование, но нямат задължителен характер. Всеки преподавател, отчитайки особеностите на децата, с които работи, както и спецификата на местната социална среда, сред която функционира детската градина, е в правото си да предлага собствена образователна програма, която да решава конкретните проблеми на детската общност.

Тематично ядро: Демокрация, власт, институции	
Смислови акценти	Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата)
„Защо хората живеят заедно?“	Проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни. Ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи. Ориентират се във функционалността на правилата на поведение. Назоават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората.
„Как хората си помагат?“	Обясняват начините на взаимопомощ между хората и проявяват готовност да защитават по-слабите и уязвимите. Проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете.
„Домът, в който се чувствам сигурен и щастлив“	Ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство. Имат представа за ролите и правилата, които регламентират отношенията им с най-близкото обкръжение (семейство, роднини, приятели и др.). Имат представа и умеят да формулират важни за семейството правила и отговорности за съвместен живот. Умеят да идентифицират ценности в семейството: любов, загриженост, уважение, взаимопомощ, сигурност и разкриват връзката им с потребностите и правата на детето.
„Кой се грижи за нашата сигурност?“	Разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата.
„Населеното място, в което живея“	Познават и имат положително отношение към някои от природните и исторически забележителности на населеното място, в което живеят. Вземат отношение по актуални проблеми на всекидневието на общината.
„Моята родина България“	Идентифицират България като своя родина. Ориентират се в традиционни национални добродетели – миролюбие, трудолюбие, любов към учението, родолюбие. Имат представа за различните етнически групи, които живеят на територията на България. Назоават и разказват за населени места в България, които са посещавали. Ориентират се в разположението на своето населено място на

	географската карта.
„Държавни символи: столица, герб, знаме, химн“	Познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание.
„България и нейните съседи“	Имат представа за съседните народи и държави и се изказват положително за тях. Посочват добродетели на българския народ, проявени в отношенията им със съседните народи.
„България и демократична Европа“	Имат представа за единството на света, в който живеем. Разпознават някои от европейските символи: флаг, химн и др. Назовават някои европейски държави.
„Защо децата имат нужда от закрила?“	Правят оценка на конкретни примери от ежедневието, в които се нарушават правата на децата, и предлагат възможности и начини за тяхното ограничаване и контрол. Имат представа за съществуването на национални и международни институции и документи, създадени в името на спазване правата на децата и ангажирани с тази дейност.

Обучението по гражданско образование в Детска градина №29 „Звънче“ трябва да се осъществява в условия на спазване на правата на децата. Детската градина е територия, свободна от нагласи и предразсъдъци относно половия, социалния, етническият, религиозния и здравословния статус на децата, които я посещават. В нея са създадени условия, близки до домашните: безопасна, хигиенична и ергономична среда, здравословна храна и пълноценен дневен режим на редуване на заетост и почивка.

Да се спазват правата на детето в детската градина означава:

- да се работи в сътрудничество с родителите, които носят първостепенна отговорност за образованието и развитието на своите деца и имат права да контролират качеството на образователната услуга, която детската градина извършва, както и да вземат участие в решенията, които се отнасят до цялостното организиране на средата, в която живеят техните деца;
- да се провежда качествен образователен и възпитателен процес, който отговаря на потребностите на децата и е съобразен с техните възрастови и индивидуални особености;
- да се подбира квалифициран персонал, който проявява отговорно отношение към ангажиментите си, отнасящи се до опазване на живота и здравето на децата в детското заведение;
- да се организират разнообразни дейности, които да създават условия децата да практикуват своите права и да се учат на отговорно поведение спрямо връстниците си.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование формират интегрирано (в единство) у децата както социални, граждански и интеркултурни компетентности, така и компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

•

ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Дейности:

- Ден на правата на децата
- Празник на семейството
- Коледуване
- Баба Марта
- Лазаруване и др.

•

V. ЗДРАВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Дейности:

- Изготвяне на план за здравеопазване и закаляване.
- Филтър и следене здравословното състояние на децата.
- Организация, тематика и съдържание на квалификационната дейност с помощно-обслужващия персонал.
- Работа с родителите по отношение профилактика на заболяванията.
- Изпълнение на темите за здравно образование от Годишния план и др.

▪

VI. ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Детска градина №29 „Звънче“ е носител на приза „Зелен флаг“ от 2001 г., като я защитава ежегодно. Участва в Международните програми „Учим за гората“ и „Големият лов на растения“. Притежава сертификати за защитени проекти по тях и непрекъснато търси нови форми за работа, насочени към повишаване на екологичната и обща култура на децата.

Дейности:

- Провеждане на едномесечни туристически пътувания.
- Ежедневните планирани ситуации и допълнителни форми на взаимодействие.
- Изпълнение на темите от Плана по екологично образование.
- Участие в проект „Големият лов на растения“ и др.
- Празници, игри, експерименти за Деня на водата, деня на птиците, деня на земята, деня на енергийната ефективност, деня на околната среда, деня на екоучилищата.
- Дейности по засаждане на цветя и растения.
- Дейности по компостиране и др.

▪

VII. ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Дейности:

- Празник на семейството
- Ден на правата на децата
- Празници – Трети март, 24 май, 1 ноември и др.

VIII. ЦЕЛИТЕ на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са изграждане на начална ориентация на детето да:

1. разбира и отстоява основните общочовешки ценности;
2. зачита значимостта на околните;
3. приема и зачита различията между хората и културите;
4. осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. да бъде активно, да изразява мнение и да поставя цели;
8. носи отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора;
9. има основни знания за здравословен начин на живот;
10. познава и спазва основни нормите за екологична култура и екологосъобразно поведение;
11. има основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.

IX. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ

В детската градина гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

- интегрирано в обучението по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в Програмната система на детската градина. Осъществяват се от учителите на групите. За осъществяването им учителите творчески прилагат програмните системи, по които работят.

Образователните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са насочени към изграждане и поддържане на демократична институционална култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Х. ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Спазване на правилата на групата.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на всички национални празници.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Познаване и почитане на задължителните символи на Република България – (Национално знаме, Държавен химн, герб, език и др.)

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

3. Познаване и почитане на знамето и химна на Детска градина №29 „Звънче”.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

4. Изграждане на система за сътрудничество на родители, обществен съвет, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

В) Здравно образование и екологично възпитание.

1. Провеждане на здравни беседи.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Разглеждане на здравни теми – овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др.

Срок: през учебната година
Отг.: Учители по групи

3. Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи.

Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи

4. Отбелязване на Деня на Земята, Деня на водата, деня на птиците, деня на енергийната ефективност, деня на екоучилищата.

Срок: 31.05. 2023 г.
Отг.: Учители по групи

5. Отбелязване на Международния ден за опазване на околната среда.

Срок: 06.06.2023 г.
Отг.: Учители по групи

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи.

Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи

2. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи

Д) Развиване на физическата дееспособност.

1. Изготвяне на План за спортни дейности в детската градина.

Срок: 15.09.2022 г.

Отг.: Учители по групи

2. Провеждане на спортни празници.

Срок: учебно и неучебно
време
Отг.: Учители по групи

XI. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и Плана за контролната дейност на директора.
3. Резултатите от изпълнението на Програмата се отчитат на заседание на Педагогическия съвет.

XII. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБАЗОВАНИЕ

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Общуване между родители и деца
Как да се храним и живеем здравословно	Общуване между деца и учители
Здравословно хранене	Заедно срещу домашното насилие
Хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
	Правилата в обществото
	Не на агресията и насилието
	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда
Видове замърсявания на околната среда - последици	Да приемем различията до нас, защото и ние сме различни от него
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
Екологични проблеми – природни бедствия	Общуване с връстниците
Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране.	Моята личност и моят свят

Програмата е приета от Педагогически съвет с протокол №ПС02-10/14.09.2022 г. и е утвърдена със заповед на директора №РД09-03/15.09.2022

